

ниже нормативных значений коэффициентов абсолютного покрытия привлеченных средств собственным капиталом (≥ 1), покрытия оборотных активов текущими обязательствами ($>1,0$), структуры долгосрочных вложений ($>0,5-0,8$).

Расчет ключевого индикатора, характеризующего финансовый рычаг в структуре имущества, подытожил данный этап анализа: снижение результатов финансово-хозяйственной деятельности сказалось на сокращении рабочего капитала и росте дефицита собственных оборотных средств, то есть привело к неспособности предприятий самостоятельно обеспечивать свою текущую деятельность. А поскольку в структуре источников средств анализируемых предприятий преобладают привлеченные и заемные ресурсы, рассчитывать на кредиты банков им не приходится. То есть, без государственной поддержки в лице профильных министерств, государственных администраций областей или холдинговых компаний, предприятия горно-шахтного машиностроения не смогут преодолеть последствия кризиса.

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНІВ У КОНТЕКСТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Єрмошкіна О.В., ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ

Сучасні тенденції розвитку світової економічної системи свідчать про наявність значних дисбалансів як між окремими країнами, так і в розвитку окремих сфер людського життя. За висновками експертів економічне зростання далеко не завжди супроводжується підвищенням рівня якості життя громадян. Особливо критичними є викривлення у сфері екологічної безпеки та соціального розвитку держави. Ця проблема особливо актуальна у країнах, що розвиваються, відповідно, і в Україні. Аналіз тенденцій розвитку економіки України свідчить про суттєві дисбаланси у напрямках розвитку держави, низьку якість так званого економічного зростання, оскільки це зростання супроводжується погіршенням соціального та екологічного клімату держави, що, у свою чергу, свідчить про зниження якості життя населення, яке і так є значно нижчим за середньоєвропейський рівень. З іншого боку, питання фінансового забезпечення сталого збалансованого економічного розвитку у контексті екологічної та соціальної безпеки полягає не стільки у нестачі фінансових ресурсів у підприємств та держави на втілення екологічних та соціально орієнтованих програм, скільки у відсутності бажання власників великих фінансово-промислових груп, яким належить більше 80% всіх промислових виробничих потужностей, інвестувати у такі проекти. Більше того, як свідчать перші результати застосування нових норм «Податкового кодексу України» щодо платежів за забруднення навколишнього середовища значне їх підвищення поки що не дає бажаних, а, саме головне, таких необхідних результатів щодо підвищення рівня екологічної безпеки регіонів і, відповідно, рівня якості життя населення.

Дослідженням питання щодо створення ефективного фінансового забезпечення економічного розвитку регіонів у контексті їх екологічної та соціальної безпеки присвячено велику кількість робіт вітчизняних й закордонних вчених. Однак, більшість з них спираються на постулати класичної та неокласичної економічної теорії, що не дозволяє врахувати особливості поведінки контрагентів у вирішенні економічних, екологічних та соціальних питань. Це, у свою чергу, значно ускладнює, а іноді й унеможлиблює, процес практичної імплементації відповідних розробок.

Відповідно, метою даного дослідження є розкриття особливостей створення механізму ефективного фінансового забезпечення розвитку економіки у контексті екологічної безпеки регіонів у сучасних умовах з точки зору застосування основних положень інституціонального підходу.

Процес побудови механізму фінансового забезпечення розвитку економіки у контексті екологічної безпеки регіонів, який традиційно охоплює інструменти самофінансування, регулювання та стимулювання, повинен в основі мати не стільки прямі вказівки щодо застосування вказаних інструментів (це лише вершина механізму), а комплекс існуючих оперативних правил поведінки контрагентів та мотивів щодо прийняття тих чи інших управлінських рішень. Відповідно основною задачею при побудові даного механізму є виявлення для кожної економічної міні-системи «контрагент 1 – контрагент 2»: мотивів поведінки та відповідних важелів, що можуть впливати на цю поведінку виходячи з існуючих операційних правил та договорів; необхідні прямі та опосередковані (у т.ч. фінансові) важелі, що можуть змінити операційні правила та договори. Відповідно, достатнє фінансове забезпечення економічного розвитку повинно розглядатись як свідчення волі власника бізнесу інвестувати у той чи інший (у т.ч. екологічний, соціальний і т.д.) і бути орієнтиром для органів влади щодо застосування комплексу важелів, стимулів та обмежень для корегування поведінки власника капіталу. Відповідно, рівень фінансового забезпечення економічного розвитку є віддзеркаленням явних та прихованих мотивів власника капіталу, а його незадовільний рівень протягом тривалого часу, що і спостерігається в Україні, свідчить про відсутність адекватного механізму коригування поведінки, мотивів та інтересів власників капіталу, і вирішення цього питання дозволить забезпечити достатній рівень фінансування як економічного розвитку, так і екологічних та соціальних проектів.